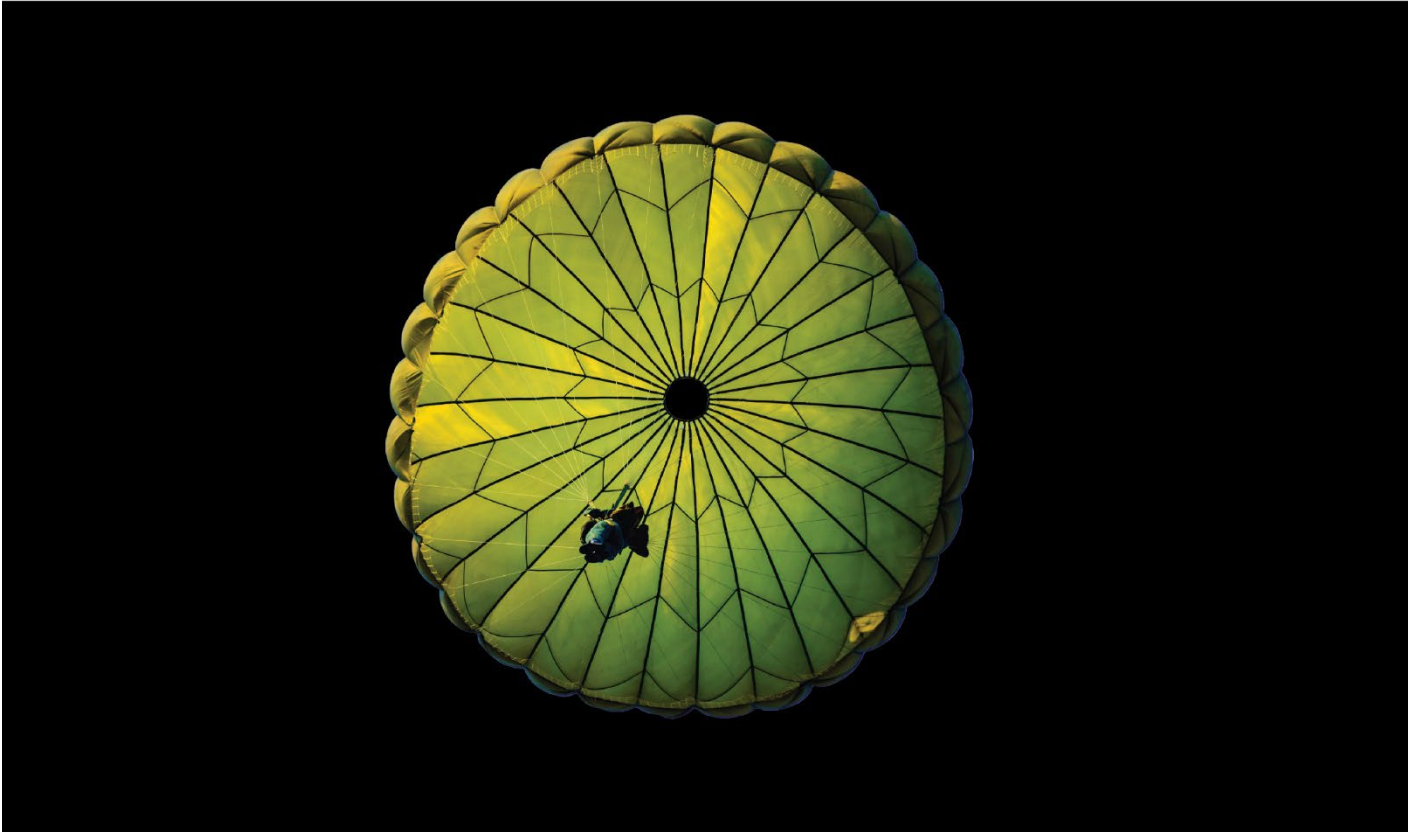

หัวข้อที่ 2: แนะนำมาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

ผู้เขียน

กษิติ เกตุสุริยงค์
พาร์ทเนอร์ | บริการสอบบัญชี
Sustainability & Climate Leader

ดร. บดินทร์ วงศ์วิทยากรมณ
ผู้จัดการอาวุโส | Sustainability & Climate COE

ศิริวรรณ หลิมสกุล
ผู้จัดการ | Sustainability & Climate COE

ผู้มีส่วนร่วม

เอริกา สุกาญจน์จัท
ที่ปรึกษา | Sustainability & Climate COE

นพณัฐ เปลี่ยนปาน
นักวิเคราะห์ | Sustainability & Climate COE

บทนำ

การเปิดตัวร่างฉบับแรกของ Thailand Taxonomy เมื่อปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2565 มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงิน ภาคอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ Taxonomy ฉบับนี้ในเชิงลึกจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ภาพรวม

การเปิดตัวร่างฉบับแรกของ Thailand Taxonomy เมื่อปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2565 มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงิน ภาคอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ Taxonomy ฉบับนี้ในเชิงลึกจึงเป็นสิ่งสำคัญ

มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม (Green Taxonomy)

Taxonomy คือ ระบบการจำแนกประเภทของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ในขณะที่ green taxonomy คือ ระบบการจำแนกประเภทกิจกรรมที่มุ่งเน้นกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น (เช่น มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรป หรือ EU Taxonomy) โดย green taxonomy ที่สามารถนำไปใช้ได้ต้องมีประสิทธิภาพ ควรมีพื้นฐานอยู่บนวิทยาศาสตร์สภาพอากาศ (climate science) ที่เป็นปัจจุบัน (Climate Bonds Initiative, 2022) และมีความชัดเจนในการกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขในการระบุกิจกรรม นอกจากนี้ ต้องกำหนดรายการกิจกรรม หรือวัตถุประสงค์และหลักการเพื่อระบุได้ว่ากิจกรรมที่นำมาพิจารณา เป็นกิจกรรมที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม กำหนดภาคเศรษฐกิจที่นำไปบังคับใช้ และวิธีการระบุกิจกรรมอย่างชัดเจน ซึ่ง Thailand Taxonomy ถือเป็น green taxonomy กล่าวคือ มุ่งเน้นระบุกิจกรรมที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมในระบบเศรษฐกิจไทย

แม้แนวทางในการพัฒนา Taxonomy อาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แต่โดยทั่วไปจะพัฒนาตามหลักการพื้นฐานเดียวกัน (CBI, 2022)

- เป็นไปตามหลักการทางวิทยาศาสตร์
- มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา
- ใช้ร่วมกับหลักการที่พิจารณาว่ากิจกรรมต้องไม่ส่งผลให้เกิดความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมอื่น (Do No Significant Harm)
- เน้นลักษณะเฉพาะของแต่ละภูมิภาค และการเชื่อมโยงกับการจัดกลุ่มกิจกรรม และข้อกำหนดที่มีอยู่เดิม

Climate Bonds Initiative (CBI 2022) ซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนในการร่าง Thailand Taxonomy ได้กำหนดให้เอกสารดังกล่าวเป็น “คู่มือสำหรับโครงการและสินทรัพย์ที่สอดคล้องกับประเด็นสภาพภูมิอากาศ” สำหรับผู้ออกตราสารหนี้ สถาบันการเงิน หน่วยงานสถิติ นักลงทุน รัฐบาล และหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ และใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนในกิจกรรมที่ส่งเสริมเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ

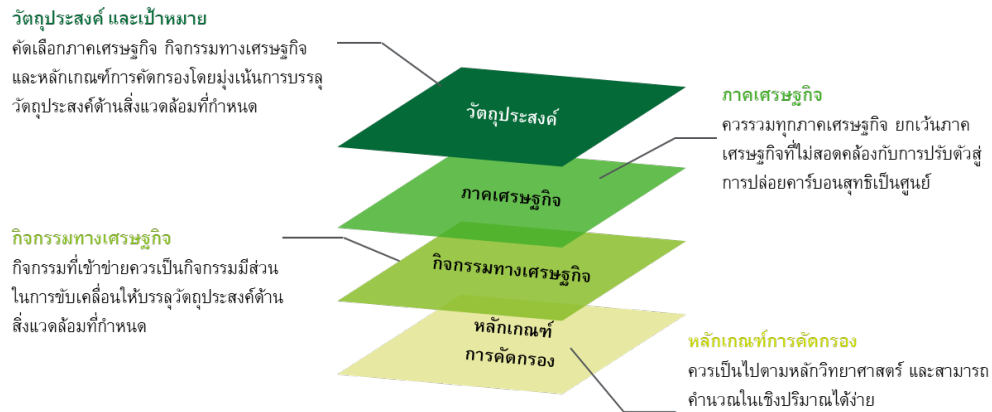
ประโยชน์ที่ได้รับ

การพัฒนา Taxonomy ขึ้นเป็นมาตรฐานการจำแนกกิจกรรมสีเขียวคาดว่าจะลด "การฟอกเขียว" ("Green Washing") สำหรับนักลงทุน และขับเคลื่อนภาคการลงทุนไปสู่กิจกรรมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากขึ้น ซึ่ง Taxonomy สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงเพื่อเปรียบเทียบผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของการลงทุน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจความเสี่ยงในการลงทุน และช่วยส่งเสริมการลงทุนเพื่อความยั่งยืน ผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้หมายถึง สถาบันการเงิน ผู้มีส่วนร่วมในตลาด หน่วยงานกำกับดูแล และผู้กำหนดนโยบาย

Taxonomy ยังมีส่วนช่วยในการระดมเงินทุนที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่คำนึงถึงความยั่งยืน เช่น ตราสารหนี้เพื่อสิ่งแวดล้อม สินเชื่อเพื่อสิ่งแวดล้อม ตราสารหนี้ที่มีสินทรัพย์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นหลักประกัน และการจัดตั้งขึ้นด้านสิ่งแวดล้อม (Climate Bond Initiative, 2022) โดย Taxonomy ที่กำหนดรายละเอียดการจัดกลุ่มกิจกรรมอย่างชัดเจน ยังช่วยให้นักลงทุนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวัดระดับการลดการปล่อยคาร์บอนของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ประเมินประสิทธิภาพของการลงทุน รวมถึงระบุจุดอ่อนในการลงทุน ทั้งนี้ Taxonomy ระดับประเทศสามารถเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนกระแสการเงินและการลงทุนไปสนับสนุนการบรรลุเป้าหมาย และพันธกรณีด้านความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศได้ (World Bank Group, 2022)

องค์ประกอบของมาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างของ Taxonomy ส่วนใหญ่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ (Climate Bonds Initiative, 2022) ได้แก่

โครงสร้างหลักของ Taxonomy

แหล่งอ้างอิง: Thailand Taxonomy Paper: Draft for public consultations (Climate Bonds Initiative, 2022)

Taxonomy ไม่ใช่รายการที่เป็นภาคบังคับเพื่อระบุการลงทุนที่ “มีศักยภาพ” Taxonomy จึงไม่ควรมีเนื้อหาที่ตัดสินประสิทธิภาพทางการเงินของการลงทุน และควรเป็นเอกสารที่มีการปรับปรุงตลอดเวลา (Gondijian and Merle, 2022).

แนวทางการจัดทำ Green Taxonomy โดยทั่วไปจะยึดหลักการในการจัดกลุ่มกิจกรรมสีเขียว 3 แนวทาง (Climate Bonds Initiative, 2022b) ตามที่นำเสนอในภาพด้านล่าง

	Whitelist-based	Technical screening criteria (TSC)-based	Principle-based
Approach	- Focus on identifying eligible projects or economic activities under each sector or sub-sector - List technologies that are considered green or sustainable and providing detail description of eligibility - Identify activities that are already green or contain green components - Excels in simplicity, but require additional judgement calls from external reviews to ensure rigor - Contain technical screening standard for certain activities and projects to define eligibility	- Informs thresholds and screening criteria for economic activities and their compliance with the specific objectives Technology-neutral in screening eligible projects and assets for inclusion and does not pre-determine any specific technology or sub-sector activities	- Define a set of core principles for market participants - Contain core guiding principles to assess which economic activities can be funded and includes a non-exhaustive list of examples
Adopted jurisdictions	- People's republic of China - Mongolia - Russia	- European Union - South Africa - South Korea - Colombia - Chile (in draft)	- Malaysia - Japan (Basic guidelines) - International Capital Market Association: ICMA

หลักการในการพัฒนา Taxonomy

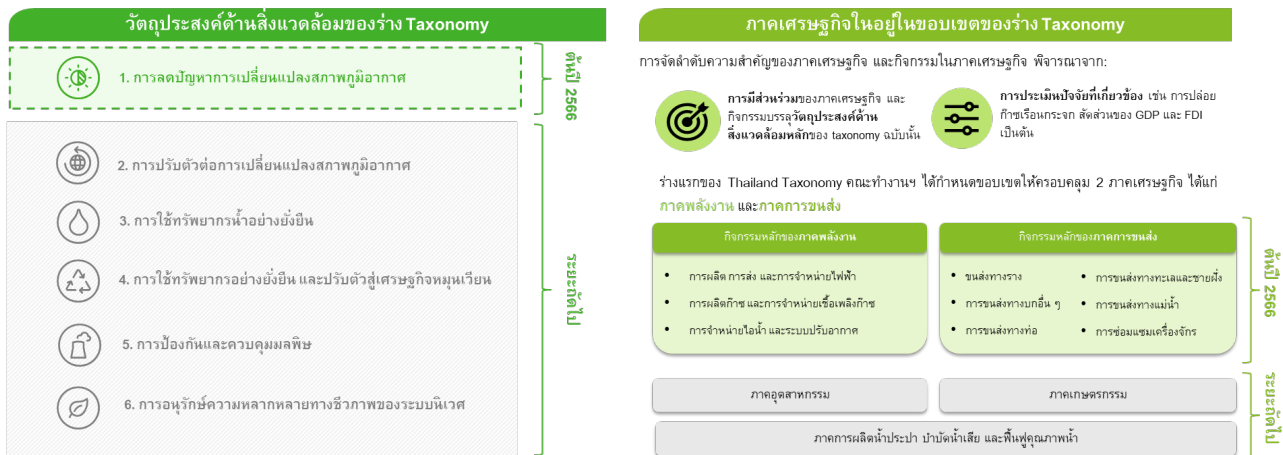
Source: Climate Bonds Initiative (2022b)

Taxonomy อาจพัฒนาขึ้นตามแนวทางหนึ่งในสามแนวทางที่กล่าวข้างต้น หรือใช้มากกว่าหนึ่งหลักการเพื่อกำหนดการจัดกลุ่มกิจกรรม โดยร่าง Thailand Taxonomy อยู่บนพื้นฐานของ (1) แนวทางการพิจารณาหลักการของกิจกรรม (Principle-based) คือการกำหนดหลักการทางสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานเพื่อพิจารณากิจกรรมที่เข้าข่าย และ (2) แนวทางการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองทางเทคนิค (Technical screening criteria-based) คือ กำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขทางเทคนิคตามกิจกรรมของแต่ละภาคเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงเป้าหมายทางสิ่งแวดล้อมเฉพาะอย่าง ทั้งนี้ Thailand Taxonomy ใช้แนวทางเหล่านี้เช่นเดียวกับ ASEAN Taxonomy ทำให้เอกสารทั้งสองชุดมีความสอดคล้องกันอย่างมาก

Thailand taxonomy

ฉบับร่าง Thailand Taxonomy พัฒนาโดยคณะทำงานด้านความยั่งยืนในภาคการเงิน (WG-SF) ซึ่งโครงการพัฒนา Taxonomy ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากหลากหลายหน่วยงาน โดยมี Climate Bonds Initiative เป็นผู้พัฒนาร่างเอกสารดังกล่าว โดยฉบับร่าง Thailand Taxonomy ที่เผยแพร่ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2565 เป็นร่างแรกที่ใช้เพื่อการปรึกษาหารือ และจะเปิดรับฟังความคิดเห็นสาธารณะจนถึงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2566 ร่างฉบับแรกนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียและสาธารณชน เพื่อเริ่มการพูดคุย และปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวทางการลดคาร์บอน และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการจัดลำดับกิจกรรมที่สำคัญต่อการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ร่าง Thailand Taxonomy: วัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และภาคเศรษฐกิจ

ภาพรวมของขอบเขตวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และภาคเศรษฐกิจ ของ Thailand Taxonomy ร่างแรก

Source: Thailand Taxonomy Paper: Draft for public consultations (Climate Bonds Initiative, 2022)

ประเด็นสำคัญ

Thailand Taxonomy สอดคล้องกับเป้าหมายการจำกัดการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโลกไม่เกิน 1.5 องศา เป็นเอกสารที่ "กำหนดกิจกรรมที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change mitigation) ที่สอดคล้องกับนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพันธกรณีระหว่างประเทศของไทย" (Climate Bonds Initiative, 2022) ทั้งนี้ แม้ Taxonomy ร่างแรกจะเน้นวัตถุประสงค์ด้านการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่นโยบายของไทยให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์นี้เท่าเทียมกับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Adaptation) และความพร้อมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience)

การนำไปใช้งาน

Taxonomy เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย ได้แก่

- ชี้นำตลาด ให้แนวทาง กรอบแนวคิด และมาตรฐานสำหรับนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย เกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม
- ดึงดูดเงินทุนระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูล และช่วยให้ตัวชี้วัดในการเปิดเผยข้อมูลมีความสอดคล้องกัน
- ประเมินความเสี่ยงและแนวทางการลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม
- ปรับนโยบายภาครัฐให้เป็นไปตามความคาดหวังและวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม
- ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม

แผนและหลักการการพัฒนา Thailand Taxonomy ได้กำหนดวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมไว้ 6 ประการ โดยร่าง Thailand Taxonomy ฉบับแรกจะพัฒนาเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดกรองกิจกรรมตามวัตถุประสงค์การลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Mitigation) เท่านั้น ทั้งนี้ ในอนาคต Thailand Taxonomy จะครอบคลุมการระบุกิจกรรมให้ครบทั้ง 6 วัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย

1. การลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
2. การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. การใช้ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน
4. การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และปรับตัวสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน
5. การป้องกันและควบคุมมลพิษ
6. การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศ

ภาคเศรษฐกิจ

Thailand Taxonomy ได้กำหนดการประเมินภาคเศรษฐกิจโดยพิจารณาว่าแต่ละภาคเศรษฐกิจมีส่วนผลกระทบต่อเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมของไทย และผลกระทบต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่นๆ อย่างไร ทั้งนี้ ร่าง Thailand Taxonomy อ้างอิงการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมสากลขององค์การสหประชาชาติ ([International Standard Industrial Classification of All Economic Activities - ISIC](#)) เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานเพื่อจำแนกประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งการจัดลำดับความสำคัญของภาคเศรษฐกิจ พิจารณาดังนี้

1. ภาคเศรษฐกิจนั้นสร้างผลกระทบต่อเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมของไทย ที่อยู่ในขอบเขตเป้าหมายของ Taxonomy อย่างมีนัยสำคัญ
2. ผลกระทบต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่นๆ เช่น สัดส่วนมูลค่าของภาคเศรษฐกิจในระบบเศรษฐกิจ ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเศรษฐกิจ เป็นต้น

ในร่าง Thailand Taxonomy ฉบับแรก คณะทำงานฯ กำหนดให้เนื้อหาครอบคลุมภาคพลังงานและภาคการขนส่ง ซึ่งภาคเศรษฐกิจที่คณะทำงานฯ จะจัดทำเกณฑ์การคัดกรองกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมในระยะถัดไป ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการผลิตน้ำประปา บำบัดน้ำเสีย และฟื้นฟูคุณภาพน้ำ

การทบทวน Taxonomy และช่วงยกเว้นการจัดกลุ่มกิจกรรมเมื่อมีการประกาศใช้ Taxonomy ฉบับใหม่

ร่าง Thailand Taxonomy ได้กำหนดระยะเวลาการทบทวนและปรับปรุงเนื้อหาทุก 3 ปี เพื่อให้ทันกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และแนวปฏิบัติที่ดีของกิจกรรมที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ได้กำหนดช่วงยกเว้นหลังจากประกาศใช้ Taxonomy ฉบับใหม่ โดยกำหนดเป็นระยะเวลา 5 ปีหลังการประกาศใช้ เพื่อให้ตราสารหนี้เพื่อสิ่งแวดล้อม และสินเชื่อเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ออกโดยอ้างอิงการจัดกลุ่มกิจกรรมใน Taxonomy ฉบับเดิม สามารถอ้างอิงหลักเกณฑ์เดิมได้ตามช่วงเวลาดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- Climate Bonds Initiative, “[Thailand Taxonomy Paper: Draft for public consultations](#),” 2022.
- Climate Bonds Initiative, “[Global green taxonomy development, alignment, and implementation](#),” 2022b.
- Gondijian, Garnik and Cédric Merle, “[Sustainable Taxonomy development worldwide: a standard-setting race between competing jurisdictions](#),” *Natixis*, July 29, 2021.
- World Bank Group, “[Developing a national green taxonomy](#),” 2020.

กษิณี เกตุสุริยงค์

พาร์ทเนอร์ | บริการสอบบัญชี

Sustainability & Climate Leader

Email: kketsuriyongk@deloitte.com

ดร. บณิกร วงศ์วิทยาภิรมณ์

ผู้จัดการอาวุโส | Sustainability & Climate COE

Email: bvongvitayapirom@deloitte.com

ศิริวรรณ หลิมสกุล

ผู้จัดการ | Sustainability & Climate COE

Email: silimsakul@deloitte.com

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte Asia Pacific Limited is a company limited by guarantee and a member firm of DTTL. Members of Deloitte Asia Pacific Limited and their related entities, each of which are separate and independent legal entities, provide services from more than 100 cities across the region, including Auckland, Bangkok, Beijing, Hanoi, Hong Kong, Jakarta, Kuala Lumpur, Manila, Melbourne, Osaka, Seoul, Shanghai, Singapore, Sydney, Taipei and Tokyo.

About Deloitte Thailand

In Thailand, services are provided by Deloitte Touche Tohmatsu Jaiyos Co., Ltd. and its subsidiaries and affiliates.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms or their related entities (collectively, the “Deloitte organization”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser.

No representations, warranties or undertakings (express or implied) are given as to the accuracy or completeness of the information in this communication, and none of DTTL, its member firms, related entities, employees or agents shall be liable or responsible for any loss or damage whatsoever arising directly or indirectly in connection with any person relying on this communication. DTTL and each of its member firms, and their related entities, are legally separate and independent entities.